

Verslag van de Schouw Stationsgebied, gehouden op 20 mei 2008 in het Infocentrum Stationsgebied.

Aanwezig: Circa 25 belangstellenden, volgens presentielijst.
Voorts diverse medewerkers, onder wie Ton Lindhout (voorzitter), Erik Suik (voorlichter Stationsgebied), Kaat Smulders (Projectorganisatie Stationsgebied), Estéban van Zeijl en Eric Hiel (Projectleiders tijdelijke fietsenstalling Smakkelaarsveld).

Verslag: Ingrid Bakhuis.

1. Opening en toelichting programma

Ton Lindhout heet de aanwezigen welkom bij deze achtste schouw.

Wie zich via de presentielijst bekend heeft gemaakt, ontvangt een verslag van deze bijeenkomst.

Programma

Op het Smakkelaarsveld wordt een tijdelijke fietsenstalling gerealiseerd. Estéban van Zeijl en Eric Hiel vertellen over het programma van eisen en de procedures.

Aanvullend op de toelichting voorafgaande aan deze schouw gaat Erik Suik in op de stand van zaken in de aanpak van de tijdelijke maatregelen, ophanden zijnde projecten in het Stationsgebied en de resterende vragen en acties uit de vorige bijeenkomst.

Als daar behoefte aan is, kan een schouw op locatie worden gehouden.

2. Tijdelijke fietsenstalling Smakkelaarsveld – toelichting Eric Hiel en Estéban van Zeijl

Het tekort aan fietsparkeerplaatsen in de omgeving van het station bedraagt circa 4.800. Dat probleem wordt in 2013 opgelost, als de nieuwe OV-terminal wordt opgeleverd, tezamen met gebouwde parkeervoorzieningen. Om het tekort ook in de tijdelijke situatie aan te pakken heeft het college op 16 oktober 2007 besloten een tijdelijke voorziening met een capaciteit van 2.500 fietsparkeerplaatsen te realiseren voor de periode 2008 – 2013. Vanwege de gunstige ligging ten opzichte van zowel het station als de binnenstad is het Smakkelaarsveld hiervoor aangewezen. Met het oog op de ingrepen die de komende tijd op en rond het Smakkelaarsveld gaan plaatsvinden – de bouw van de centrale bibliotheek, werkzaamheden aan de HOV-baan, het herstellen van de waterloop van de Leidsche Rijn en het verleggen van kabels en leidingen – is een zeer zorgvuldige ruimtelijke inpassing noodzakelijk. Op grond van analyses is voor de fietsenstalling een locatie gereserveerd. Het bouwblok wordt maximaal 50 meter lang aan de westzijde en maximaal 25 meter aan de oostzijde. De toegang zal flexibel moeten zijn, afhankelijk van de werkzaamheden die in de directe omgeving worden uitgevoerd, maar zal uiteraard moeten aansluiten op de fietsroute.

- Met 2.500 fietsparkeerplaatsen wordt het tekort nog niet opgelost. Waar blijven de overige 2.300 fietsen?

Voorlopig wordt het tekort inderdaad niet helemaal opgelost. Pas in 2013 is er voldoende capaciteit. Voor de periode tot 2013 worden alternatieven gezocht, zoals de nog te realiseren tijdelijke fietsenstalling en de extra stallingen in Hoog Catharijne die al gerealiseerd zijn.

- Er was toch sprake van een fietsenstalling op het huidige streekbusstation?

Dat klopt. Aan de oostzijde van het station komt bovenop het oostelijk busstation een fietsflat met een capaciteit van zo'n 10.000 fietsparkeerplaatsen.

Planning

Op dit moment wordt gewerkt aan het programma van eisen voor de tijdelijke fietsenstalling. In dat document worden voorwaarden vastgelegd waaraan het ontwerp moet voldoen. Na vaststelling van het programma van eisen wordt een globaal ontwerp gemaakt. Volgens planning is dat voor de zomer klaar. Daarna volgt een aanbestedingstraject voor de selectie van een aannemer. Die gaat de fietsenstalling niet alleen bouwen, maar moet ook het ontwerp verder uitwerken. In oktober wordt de grond bouwrijp gemaakt, zodat de bouw in november kan starten. Het is de bedoeling de fietsenstalling aan het eind van dit jaar in gebruik te nemen.

Procedures

De functie van een fietsenstalling is in strijd met de huidige bestemming van het Smakkelaarsveld. Daarom is een vrijstelling van het bestemmingsplan nodig. Er is een vrijstellingsverzoek ingediend op grond van artikel 17 van de WRO (het oprichten van een tijdelijk bouwwerk voor de duur van maximaal vijf jaar). Het vrijstellingsverzoek wordt ter inzage gelegd. Publicatie zal nog voor de zomer plaatsvinden.

Verder wordt een velvergunning aangevraagd voor een 8 bomen. Deze worden niet gekapt, maar in oktober verplaatst naar Park Transwijk. Eén wilg kan in het ontwerp voor het fietsgebouw worden ingepast. Deze lijdt echter aan zwavelzwam en onderzocht wordt hoe ernstig de aandoening is. Als de boom snel wordt aangetast, kan die omvallen en gevaar opleveren voor de openbare ruimte en zal dan moeten worden gekapt.

In samenwerking met het Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden wordt onderzoek gedaan naar de toekomstige waterloop van de Leidsche Rijn. De nieuwe waterloop komt zuidelijker te liggen en de huidige waterloop wordt gedempt. Dat moet zijn gebeurd, voordat de fietsenstalling kan worden gebouwd.

Verder moet een bouwvergunning worden aangevraagd voor het realiseren van het fietsgebouw. Als het ontwerp gereed is, wordt de vergunningaanvraag ingediend.

Het kunstwerk van David van der Kop moet worden verplaatst om de bouw van de fietsenstalling mogelijk te maken. Hiervoor wordt een alternatieve locatie gezocht en tot die gevonden is, wordt het kunstwerk opgeslagen.

Het Smakkelaarsveld kent verschillende maaiveldniveaus. Die worden met elkaar verbonden door het fietsgebouw. Dat zal waarschijnlijk gaan bestaan uit een begane grond met een verdieping die niet boven de kade zal uitsteken.

Programma van eisen

Vooraf wordt een aantal voorwaarden aan het fietsgebouw gesteld:

- De stalling is voor maximaal vijf jaar. Na die periode moet die elders te hergebruiken zijn.
- De stalling moet een capaciteit hebben van circa 2.500 fietsen.
- De maximale bouwhoogte is 6,5 meter.
- De fietsenstalling is openbaar en wordt gratis beschikbaar gesteld.
- Om te kunnen inspelen op de ontwikkelingen op en rond het Smakkelaarsveld moet de fietsenstalling een flexibele ingang krijgen.
- De stalling moet sociaal veilig zijn door een transparante opzet, cameratoezicht, een goede verlichting in en rond het gebouw en door doorlopende routes binnen het gebouw. Aan de hand van ervaringen elders wordt getracht de nadelen van die ontwerpen voor de sociale veiligheid in Utrecht te voorkomen.

Er is nog geen besluit genomen over het aanstellen van een beheerder. Afhankelijk daarvan moet een beheerdersruimte in het ontwerp worden ingepast of kan worden volstaan met het reserveren van ruimte, zodat een beheerdersruimte later alsnog kan worden gerealiseerd. Dat besluit wordt binnen enkele weken genomen. Daarbij wordt gebruik gemaakt van ervaringen in andere gemeenten.

- Ongewenste situaties in de fietsenstalling moeten worden voorkomen. Een beheerder kan daaraan een bijdrage leveren. Het is beter het beheer vanaf het begin goed te regelen, dan later te moeten besluiten daaraan alsnog invulling te geven met alle kosten van dien.
- Bovendien loop je dan achter de feiten aan en krijgt de fietsenstalling een negatief imago. Als de aanwezigheid van een beheerder niet nodig blijkt, kan altijd nog worden besloten daarvan af te zien.
- Mag de gemeente een kunstwerk zomaar ergens anders neerzetten?
- De kunstwerken op het Smakkelaarsveld vormen tezamen een geheel. Die samenhang verdwijnt, als er een object tussenuit wordt gehaald. .

Voor het Stationsgebied wordt een kunstvisie gemaakt. De verplaatsing van dit kunstwerk loopt daarop vooruit. Ook los van de kunstvisie moet zeer zorgvuldig met het kunstwerk worden omgegaan. De erven van de kunstenaar worden betrokken bij de locatiekeuze. Ook de overige objecten op het Smakkelaarsveld moeten worden verplaatst voor de bouw van de bibliotheek en het verleggen van de Leidsche Rijn. Mogelijk worden de objecten tijdelijk van elkaar gescheiden, maar in de definitieve situatie worden die als één geheel herplaatst.

- Het is jammer dat de ruimtewerking van het Smakkelaarsveld verdwijnt door de bouw van een fietsenstalling. Het was leuker geweest om er een muziektent met een poffertjeskraam te plaatsen.

3. Resterende vragen en acties uit de bijeenkomst van 18 maart 2008 en lopende ontwikkelingen

Fietsklemmen Waterstraat

Na de uitvoering van werkzaamheden in de Waterstraat zijn de fietsklemmen herplaatst. Ten opzichte van de oude situatie zijn die naar het midden van de stoep geschoven, om de capaciteit van de klemmen te verruimen. Zoals ook uit een snelle peiling in de vorige Schouw bleek, waren niet alle bewoners daar gelukkig mee. Naar aanleiding van een advies van de wijkraad Binnenstad wordt nu een plan gemaakt voor verplaatsing van de klemmen richting de gevel, maar met behoud van de capaciteit.

- Volgens informatie die daarover is verschaft, worden niet alle gebouwen in de opname betrokken.

Opname met het oog op mogelijke schade

Voordat bouwwerkzaamheden van start gaan, wordt de technische staat van omliggende panden vastgelegd (zowel binnen als buiten). Mocht er schade worden gemeld, dan kan worden vastgesteld of die is veroorzaakt door de bouwwerkzaamheden. Dit scheidt duidelijkheid, zowel voor de eigenaren en bewoners als voor de opdrachtgever.

Voor de opname wordt een straal van zo'n 75 meter rond het bouwproject gehanteerd. Dit gebeurt voor iedere bouwlocatie afzonderlijk. Als er werkzaamheden in en rond Hoog Catharijne worden uitgevoerd, zal ook daar een opname van omliggende panden plaatsvinden.

4. Uitvoering van de plannen

Verleggen van kabels en leidingen

In een informatieavond over het verleggen van kabels en leidingen is ingegaan op de aanpak en de maatregelen om overlast zo veel mogelijk te voorkomen. Omwonenden hebben een informatiebrief ontvangen met een planning van de werkzaamheden.

Vanwege het herstel van de Catharijesingel, de aanleg van de ondergrondse parkeergarage en het realiseren van nieuwe bruggen is het noodzakelijk kabels en leidingen te verleggen, om zo ook de voorzieningen in het gebied te kunnen garanderen. Het nieuwe kabeltracé loopt van het Smakkelaarsveld, via de Nieuwe Daalstraat, de Knipstraat door naar de Bergstraat.

In mei wordt begonnen met een boring in de Bergstraat en de Knipstraat. De boring heeft een lengte van 250 meter op een diepte van 14 meter. Er worden twee buizen aangebracht met een diameter van 1 meter. Daarin worden alle kabels en leidingen opgenomen.

De boring zal zes weken in beslag nemen. Er wordt gewerkt van 07.00 tot 19.00 uur.

De Bergstraat is tijdens de werkzaamheden niet bereikbaar voor autoverkeer. Het kerkbestuur is hierover geïnformeerd. De straat is wel te voet bereikbaar en ook het politiebureau blijft bereikbaar.

Vanwege de inrichting van het werkterrein is de Knipstraat in juni gedurende vier weken niet bereikbaar voor doorgaand autoverkeer. De straat is wel toegankelijk voor fietsers en voetgangers en de parkeergarages blijven bereikbaar.

Vanaf juli is het plantsoen op het Smakkelaarsveld tijdelijk niet toegankelijk. Dat wordt gebruikt voor de opslag van materialen. Rond die opslag worden hekken geplaatst. Als de buizen zijn geplaatst, gaat het plantsoen weer open. In de volgende schouw wordt verder ingegaan op de aanpak van kabels en leidingen op het Smakkelaarsveld.

- Heeft die aanpak invloed op het fietsverkeer?

Bij het verleggen van kabels en leidingen onder de Leidsche Rijn zal er geen fietsverkeer meer mogelijk zijn vanuit de Van Sijpesteijntunnel richting het Vredenburg en wordt het dus fietsverkeer omgeleid. Bussen, autoverkeer en de voetgangers kunnen er nog wel langs. Daarvoor wordt een kromming in de rijbaan gemaakt. In de volgende schouw kan ook daarop nader worden ingegaan.

- Vanwege het verleggen van riolen is er nu al geen fietsverkeer meer mogelijk via het Leidse Veer.

Smakkelaarsveld

Over de nieuwe situatie van het Smakkelaarsveld is een informatieavond georganiseerd voor bewoners, ondernemers en belangstellenden.

De nieuwe bibliotheek komt tegen de sporen te liggen. Een randvoorwaarde voor het ontwerp van de bibliotheek is dat tram en bussen door het gebouw heen rijden. Het gebouw krijgt een hoogte van circa 45 meter. Er heeft een architectenselectie plaatsgevonden. Enkele architecten zijn uitgenodigd een ontwerp te maken. Hun producten worden vanaf 26 mei in de bibliotheek aan de Oudegracht tentoongesteld. Mensen hebben daarbij ook de mogelijkheid te reageren op de ontwerpen. De jury zal die reacties in het oordeel betrekken. Het juryrapport wordt aan het college gepresenteerd en daarna aan de gemeenteraad.

De Leidsche Rijn wordt hersteld en bevaarbaar gemaakt. De verdere invulling van het Smakkelaarsveld is nog niet bekend. Denkrichtingen zijn: een accent op water, een accent op groen, of een combinatie van beide.

Vredenburg en omgeving

In de vorige schouw is ingegaan op de aanpak van de sloop van delen van Muziekcentrum Vredenburg. Inmiddels is asbest uit het gebouw verwijderd en is gestart met het strippen van het gebouw. Naar verwachting kan in juni worden gestart met de sloop.

Hoewel de tijdelijke fietsenstalling op het bouwterrein goed functioneert, zal de stalling zodra de werkzaamheden het niet meer toelaten gesloten worden. Tot dan blijft de stalling op zaterdag en koopzondag open. Er wordt gezocht naar alternatieve locaties voor de periode totdat de fietsenstalling op het Smakkelaarsveld beschikbaar is.

De stand van zaken in de uitvoering van andere plannen voor het Vredenburg wordt belicht in de volgende schouw, op 1 juli.

- Is het mogelijk om de oude bushalte bij de Catharijnekade/Paardenveld als fietsenstalling in te richten?

Wij zullen die suggestie in het onderzoek betrekken.

- Door de nieuwe bebouwing is er vanaf de straat geen zicht meer op het Vredenburgplein.

Er komt een doorgang tussen het Muziekpaleis en het winkel- en appartementengebouw en ook de huidige entree naar het plein blijft open. Het nieuwe gebouw zorgt er echter wel voor dat het plein meer afgescheiden wordt van de busbaan.

Archeologie

Vooralsnog richt het archeologisch onderzoek zich op de oostkant van het plangebied, maar ook de westkant wordt nog onder handen genomen. De verwachting is dat op het Jaarbeursterrein resten zullen worden gevonden uit de Romeinse tijd.

Een vraag die in het kader van het archeologisch onderzoek moet worden beantwoord, is wat er moet gebeuren met de archeologische vondsten? Met andere woorden: welke zaken uit het verleden zijn van zoveel belang dat die getoond en uitgelicht moeten worden en op welke wijze? Hierover wordt op 28 mei een brainstormsessie gehouden, waarvoor behalve deskundigen ook belangstellenden zijn uitgenodigd. De uitkomsten worden verwerkt in het document "Verbeelding van het verleden". In de volgende schouw vindt hierover terugkoppeling plaats.

- Is er een relatie met de activiteiten rond de Vrede van Utrecht en de historische resten die op het Domplein zichtbaar worden gemaakt?

Het zijn afzonderlijke projecten, maar er is wel een overeenkomst in de aandacht voor het zichtbaar maken van het verleden.

Westzijde Stationsgebied

Werkzaamheden aan de Graadt van Roggenweg zijn van invloed op de routes van een aantal streekbussen. De diensten zijn gegarandeerd, maar de bussen rijden via een andere route. In verband daarmee zijn een aantal opstapplaatsen op het streekbusstation verplaatst naar het Jaarbeursplein. Na afronding van de werkzaamheden aan de Graadt van Roggenweg, gaan deze buslijnen niet meer terug naar het streekbusstation. Hiermee wordt vooruitgelopen op de toekomstige scheiding van haltes in een oostelijk en een westelijk deel.

Het Jaarbeursterrein is in erfpacht uitgegeven. De Jaarbeurs blijft op de huidige locatie gevestigd, maar wel op een kleiner gebied. Rond 2020 wordt een deel van het terrein overgedragen aan de gemeente, waarna dit een nieuwe bestemming zal krijgen.

Vooruitlopend daarop wordt de kop van het Jaarbeursterrein ingevuld met onder meer een casino en een megabioscoop met 18 bioscoopzalen, congres- en horecavoorzieningen en voor beide gebouwen ondergrondse parkeerruimte. Die ontwikkeling zal nog dit jaar worden gestart. Een en ander gaat gepaard met tijdelijke verkeersmaatregelen in de omgeving van de Croeselaan.

OV-terminal

Het definitief ontwerp voor het nieuwe Centraal Station is vastgesteld. De OV-terminal brengt alle vormen van openbaar vervoer onder één kap. De verlengde perrons voor de treinen liggen in het midden en aan weerszijden komt een busstation. Daarin is een scheiding gemaakt in busverkeer naar het oosten en naar het westen. De tramhalte komt vooralsnog aan de westzijde van de OV-terminal te liggen.

Verder komt er boven het oostelijk busstation een fietsflat met een capaciteit van zo'n 10.000 plaatsen, verdeeld over drie verdiepingen. Onderzocht wordt nog of de aan te leggen 'Rabobrug' kan worden aangesloten op deze fietsflat.

In totaal worden er rondom het station 22.000 fietsparkeerplaatsen gerealiseerd, zodat er geen fietsen meer in de openbare ruimte hoeven te worden geplaatst. Daar zal te zijner tijd een strenger handhavingsbeleid aan kunnen worden gekoppeld.

Voor de bouw van de OV-terminal is een artikel 19-procedure gestart (definitieve vrijstelling van het bestemmingsplan) en naar verwachting kan over ongeveer een jaar met de bouwwerkzaamheden worden begonnen. De oplevering is gepland in 2013.

De huidige traverses richting het station worden gesloopt. In plaats daarvan komen er aan weerszijden van de OV-terminal stationspleinen.

- Er wordt discussie gevoerd over het doortrekken van de tramlijn naar de Uithof. Is het dan wel verstandig om de tramhalte aan de westzijde van het station te leggen?

Er wordt inderdaad discussie gevoerd over vertramming van de HOV-route naar de Uithof. Het college moet daarover nog een besluit nemen. In het ontwerp is uitgegaan van een tramhalte aan de westkant van het station. Ook als de eindhalte aan de westkant van het station ligt, is het mogelijk de tramlijn door te trekken naar de Uithof.

- Een verdeling van bushaltes over een westelijk en een oostelijk deel leidt tot een confrontatie van reizigersstromen die van het ene naar het andere busstation moeten lopen. Het is beter de haltes te concentreren.

De huidige stationshal is te klein voor het aantal reizigers dat moet worden verwerkt. De nieuwe OV-terminal wordt toegerust op een toename van het aantal reizigers van 57 miljoen nu naar 100 miljoen over enkele jaren. De ruimte rond het station is beperkt, zodat er keuzen moeten worden gemaakt in de inpassing van de voorzieningen. Omdat enkele treinperrons worden verbreed, is er aan de oostkant van het station niet voldoende ruimte voor alle bushaltes. Daarom is een verdeling gemaakt in oostelijke en westelijke lijnen. Overigens blijkt uit onderzoek dat het aantal mensen dat overstapt, relatief gering is.

- Dit is een verkeerde keuze! Voor het busverkeer is een veel ruimere opzet nodig.

5. Schouw op locatie

Na inventarisatie stelt Ton Lindhout vast dat er geen behoefte is aan een schouw op locatie.

6. Afsluiting

Op een aantal vraagstukken zal in een volgende bijeenkomst worden teruggekomen:

1. Inrichting bushalte Catharijnekade/Paardenveld als fietsenstalling?
2. Terugkoppeling uitkomsten brainstorm "verbeelding van het verleden".

De volgende bijeenkomst is gepland op dinsdag 1 juli 2008.

Ton Lindhout dankt de aanwezigen voor hun belangstelling en inbreng en sluit de bijeenkomst om 20.50 uur.